

Muusika ainekava

1.1 Muusikapädevus

Muusikapädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Muusikapädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Muusikapädevusse kuulub eneseväljenduoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib kultuurinähtusi ning oskab kriitilis-loominguliselt hinnata massi- ja süvakultuuri;
- 5) väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust, otsib kultuurinähtuste seoseid teaduse, tehnoloogia ja majandusega

1.2 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonnas

Muusika valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus. Muusika rõhutab kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivade kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Muusika uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Muusika teadvustab inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste

ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Muusikas kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Muusikas saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Muusikas on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms. rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusikas referatiivsete ja uurimistöde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Muusikas tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad muusikas rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategoriasid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad muusikas individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Muusika valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

1.3 Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Muusika on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides muusika aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on muusikas loomulik osa.

Muusika ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

- sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
- emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
- loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
- matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
- kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

1.4 Läbivad teemad

Muusikas on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „**Väärtused ja kõlblus**” ning „**Kultuuriline identiteet**” on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” seondub muusikas oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse muusika mitmekülgsel väljunditega igapäevaelus ning muusikaga seotud elukutsetega.

Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” on seotud muusikale omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” lõimimine muusika õppesse. Muusikas julgustatakse kujundama ja **väljendama** oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Muusikas teadvustatakse muusika emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**”. Muusikas kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Muusika eriline panus teemade „**Keskkonna ja jätkusuutlik areng**” ning „**Teabekeskond**” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsel oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

2. Muusikaõpetuse üldalused

2.1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda

2.2. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koosmusitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

2.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jm).

3. Esimene kooliaste

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

3.1 Õpitulemused ja õppesisu

3.1.1 1.klass

1.klass 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
Laulmine * Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust. * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühehäälses koolikooris * Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * laulab peast „Lapsed, tupp“, „Kevadel“, „Vallatu tee“, Eesti hümn	* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seose kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, JO ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.	Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.	<u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. <u>Astmetega laulmise hindamisel</u> Arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.
Pillimäng * Rakendab pillimängu	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või	Orffi instrumentarium, omavalmistatud pillid,	Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas

kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	<i>ostinato</i> 'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.	rütmikaardid, rütmimängud	musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *õpilase aktiivset osalemist tunnis
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.	Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist
Muusika kuulamine ja muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist;
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja TA-pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid erinevates kõrguspositsioonides:	Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel,

	<p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p> <p>b) eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i>, fermaat;</p>		muusikalises liikumises, omaloomingus.
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p>

3.1.2 2. klass

2. klass 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast laule: Eesti hümn (F. Pacius), „Teele, tee, kurekesed“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ....).</p> <p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹ ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>	<p><u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p><u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>

<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>
<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingu; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<p>* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist</p>
<p>Muusika kuulamine ja</p>	<p>* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid</p>	<p>Muusikakeskus HIFI,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p>

<p>muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;</p>	<p>kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);</p>	<p>DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti</p>	<p>* laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt)</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja TA-pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid erinevates kõrguspositsioonides * astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid; * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano, forte</i>, fermaat; e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern, segno</i></p>	<p>Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikast nii</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * originaalsust</p>

koolis kui ka väljaspool kooli	* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	muuseumid, õuesõpe.	* väljendusoskust * oskussõnade kasutamist.
-----------------------------------	---	---------------------	--

3.1.3 3.klass

3. klass 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast laule: Eesti hümn (F. Pacius), Kunstnik sügis (Aisakell) * Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).	* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ¹ , NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.	Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.	<u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. <u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist
Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid	Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid,	Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;

muusikalistes tegevustes (pillimängus).	musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	rütmikaardid, rütmimängud	*kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises)	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.	Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist
Muusika kuulamine ja muusikalugu * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt) marsi, valsi ja polka, * 2- ja 3 taktim.eristamist.

4. Teine kooliaste

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatena ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu.

Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasisid analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

4.1 Õpitulemused ja õppesisu

4.1.1 4. klass

4. klass 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud	Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.
Muusikaline liikumine * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ja vormi	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.	Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut;	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või <i>ostinatosid</i> keha-, rütmi-ja plaatpillidel	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid,	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;

<p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<p>* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.</p>	<p>* muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusikavälendusvahendeid * eristab kuuldeliselt instrumentaalmuusikat: pillirühmi ja sümfooniaorkestrit</p>	<p>* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * oskab eristada kuuldeliselt erinevaid instrumentide rühmi: klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvapillidega * iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist; * muusikainstrumentide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt) * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt)</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>* Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI, terve noot ja pausid * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4 ja 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid muusitseerides * mõistab allolevate oskussõnade tähendust: eeltakt, viiulivõti, duur-helilaad, moll-helilaad, klaviatuur, instrumentaalmuusika, interpreet</p>	<p>Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>

4.1.2 5.klass

5. klass 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast laule: Eesti hümn (F. Pacius) Kas tunned maad (J. Berad) Kui kungla rahvas(K. A. Hermann),Meil aiaäärne tänavas”eesti rhvl.,Talveõhtu unistus (A. Sermat)</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi absoluutsete helikõrgustega</p> <p>*kasutab üksinda ja koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi</p> <p>*osaleb meelevõtmise muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades ühe või kahehäälselt loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga , emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>*laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>*rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusikaväljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot,</p>	<p><u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p><u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>

<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga * seoses pillimänguga õpitakse tundma viulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul. 	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist Instrumentaalansambelis või orkestris, *silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot,dünaamikat ja vormi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge *väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid 	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>
<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või <i>ostinatosid</i> keha-, rütmi-ja plaatpillidel * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. 	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab palades</p>	<ul style="list-style-type: none"> * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d,</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist;</p>

<p>muusikaväljendusvahendid * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat, kooriliike ja teab tuntuid Eesti koore. *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat *teab Eesti laulupidude traditsiooni</p>	<p>*oskab võrrelda vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) kooriliike(laste-, poiste-,mees-,nais-,segakoor) * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu,-pille,-tantse ja oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi * iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara.</p>	<p>VHS-id, internetiühendusega arvuti</p>	<p>*vokaalmuusika tundmist ja võrdlemisoskust(kuuldelselt) * eesti rahvamuusika tundmist (kuuldelselt), rahvapillide tundmist (kuuldelselt ja visuaalselt)</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>*Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * mõistab taktimõõtude 2/4 , 3/4 ja 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides *mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G tähendust ning kasutab neid musitseerides *mõistab duur -, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-f, F-d tähendust ja oskab neid musitseerides kasutada. *mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) viiulivõti, absoluutsed helikõrgused, helistik, toonika, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud, b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, interpeet, improvisatsioon c)tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) d) tempo, dünaamika</p>	<p>Naturaalklaver, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud, klaviatuuritabel</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>

4.1.3 6.klass

6. klass 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond	hindamine
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab üksinda ja koos teistega klassis ning ühe-ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu ning laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius) Kas tunned maad (J.Berad) Kui kungla rahvas(K. A. Hermann),Meil aiaäärne tänavas(eesti rhvl) Mu isamaa armas (Saksa rhvl), Püha öö (F. Gruber) Oh, kuusepuu (saksa jõululaul),Eestlane olen, eestlaseks jään (A. Mattiisen)</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi absoluutsete helikõrgustega</p> <p>*kasutab üksinda ja koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades ühe või kahehäälselt loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga , emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>*laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laule ,kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>*rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusikaväljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel,</p>	<p><u>Laulude laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p><u>Astmetega laulmise hindamisel</u> arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist</p>

<p>*osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises</p>			
<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> 'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris *silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppe-tegevuse osana koondhindamisel.</p>
<p>Muusikaline liikumine * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ja vormi</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>
<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või <i>ostinatosid</i> keha-, rütmi-ja plaatpillidel *kasutab improvisatsioonides astmemudeleid * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse,</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, olemasolev ad muusikainstrumendid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja Väljendusvahendite kasutamist</p>

tegevustes (omaloomingus).	laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.		
Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusikavälendusvahendeid * kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat ja sümfooniaorkestrit * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat, kooriliike ja teab tuntumaid Eesti koore. *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat *teab Eesti laulupidude traditsiooni *on tutvunud naabermaade ja Euroopa maade muusikatradsioonidega *teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; *oskab võrrelda vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) kooriliike(laste-, poiste-,mees-,nais-,segakoor) * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu,-pille,-tantse ja oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi * on tutvunud Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari ja ka Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt. * iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara *teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti	Hindamisel arvestatakse: * laulu ja pillimuusika eristamist; *muusikainstrumentide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt) * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt),
Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes	*Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * mõistab taktimõõtude 2/4 , 3/4 ja 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides *mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G tähendust ning kasutab neid musitseerides *mõistab duur -, moll-helilaadi ja helistike C-a, G-f,	Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus,muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.

	<p>F-d tähendust ja oskab neid musitseerides kasutada. *mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) viiulivõti, absoluutsed helikõrgused, helistik, toonika, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud, b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, interpeet, improvisatsioon c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) d) instrumentaalmuusika, pillirühmad e) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i> f) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara		
--	--	--	--

5. Kolmas kooliaste

5.1 Õpitulemused ja õppesisu

5.1.1 7.klass

7.klass 1.tund nädalas, kokku 35.tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond
<p>Laulmine * Laulab üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või mitmehäälses koolikooris, musitseerib erinevates koosseisudes,mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; *oskab kuulata iseennast ja teisi * laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu ning laulab peast : Eesti hümn (F. Pacius) Mu isamaa on minu arm (G. Ernesaks) Jää vabaks eesti meri(V. Oksvort) *kasutab üksinda ja koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi *osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel,</p>	
<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeolelu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid,</p>

<p>muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordimänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest pillimängus (tähtnimed) *rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ja väljendab oma loomingulisi ideid</p>	<p>kitarrid, mud instrumendid</p>
<p>Muusikaline liikumine * tunnetab ja rakendab liikumises muusika väljendusvahendeid</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või <i>ostinatosid</i> keha-, rütmi-ja plaatpillidel *kasutab improvisatsioonides astmemudeleid * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-,rütmi-,plaatpillidel * loob tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, olemasolevad muusikainstrumendid.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusikavälendusvahendeid * kuulab ja eristab muusikainstrumente *on tutvunud teiste rahvaste muusikakultuuriga. *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat</p>	<p>*kuulab ja eristab muusikavälendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber) * eristab kõla ja kuju järgi keel-,puhk-,löökpile * tunneb ja eristab eesti rahvamuusika tänapäevaseid tõlgendusi * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Idamaade, Austraalia, Araabia ja Juudi muusikakultuuriga</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti</p>

<p>*teab Eesti laulupidude traditsiooni *oskab arutleda muusika üle *teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust</p>	<p>* iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara *teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. *arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades *arvestab teiste arvamusega ja oskab põhjendada enda oma</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>*Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * mõistab taktimõõtude 2/4 , 3/4 ja 4/4 tähendust ja arvestab neid musitseerides *mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G tähendust ning kasutab neid musitseerides *mõistab helistike C-a, G-f, F-d tähendust repertuaarist tulenevalt ja oskab neid absoluutsete helikõrgustega seostada. *mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) viiulivõti, absoluutsed helikõrgused, helistik, toonika, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud, b) instrumentaalmuusika, pillirühmad</p>	<p>Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, klaviatuuritabel</p>

5.1.2 8.klass

8. klass 1 tund nädalas, kokku 35.tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab üksinda ja koos teistegaklassis ning ühe- ja/või mitmehäälses koolikooris, musitseerib erinevates koosseisudes, mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>*oskab kuulata iseennast ja teisi</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu ning laulab peast :</p> <p>Eesti hümn (F. Pacius)</p> <p>Eestlane olen ja eestlaseks jään (A. Mattiisen)</p> <p>Laul Põhjamaast(Ü.Vinter)</p> <p>Saaremaa valss (R. Valgre)</p> <p>Mul meeles veel (R. Valgre)</p> <p>Oma laulu ei leia ma üles (V. Ojakäär)</p> <p>Kalevite kants (P. Veebel)</p> <p>*kasutab üksinda ja koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi</p> <p>*osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades ühe või kahehäälselt loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga , emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>*laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* arvestab esitatava muusikapala stiili</p> <p>*järgib häälehoidu häälemurdeperioodil</p> <p>* laulab ea ja teemakohaseid ühe –ja kahe ning paiguti kolmehäälsed laule ,kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja ja omal valikul;</p> <p>*rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusikaväljendusvahendeid üksi ja rühmas</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel,</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded,</p>

<p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul. *rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordimänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest pillimängus (tähtnimed)</p>	<p>omavalmistatud pillid, muusikainstrumendid</p>
<p>Muusikaline liikumine * tunnetab ja rakendab liikumises muusika väljendusvahendeid</p>	<p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-,rütmi-,plaatpillidel * loob tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, olemasolev ad muusikainstrumendid.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusikavälendusvahendeid * eristab pop ja rokkmuusikat *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat *teab Eesti laulupidude traditsiooni</p>	<p>*kuulab ja eristab muusikavälendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber) * eristab erinevaid muusikastiile * tunneb ja eristab eesti rahvamuusika tänapäevaseid tõlgendusi * iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti</p>

<p>*arutleb muusika üle *teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust</p>	<p>*teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. *arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades *arvestab teiste arvamusega ja oskab põhjendada enda oma *teab nimetada tuntuid heliloojaid, interpeete, ansambleid, artiste ja oskab nimetada popmuusika suursündmusi</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>*Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * mõistab taktimõõtude 2/4 , 3/4 ja 4/4 tähendust ja n arvestab neid musitseerides *mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G tähendust ning kasutab neid musitseerides *mõistab helistike C-a, G-f, F-d tähendust repertuaarist tulenevalt ja oskab neid absoluutsete helikõrgustega seostada. *mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a)pop-ja rokkmuusika, muusikastiilid</p>	<p>Naturaalklaver, astmetrepp, noodijoonestikuga tahvel, klaviatuuritabel</p>

5.1.3 9.klass

9.klass 1. tund nädalas, kokku 35 tundi

õpitulemused	õppesisu ja -tegevused	füüsiline õpikeskkond
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab üksinda ja koos teistegaklassis ning ühe- ja/või mitmehäälses koolikooris, musitseerib erinevates koosseisudes, mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>*oskab kuulata iseennast ja teisi</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu ning laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius) Eestlane olen ja eestlaseks jään (A. Mattiisen) Laul Põhjamaast(Ü.Vinter) Saaremaa valss (R. Valgre) Mul mees veel (R. Valgre) Oma laulu ei leia ma üles (V. Ojakäär) Kalevite kants (P. Veebel) Mu isamaa on minu arm (G. Ernesaks) Jää vabaks eesti meri (V. Oksvort)</p> <p>*kasutab üksinda ja koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi</p> <p>*osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades ühe või kahehäälselt loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga , emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>*laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolu;</p> <p>* arvestab esitatava muusikapala stiili</p> <p>*järgib häälehoiu häälemurdeperioodil</p> <p>* laulab ea ja teemakohaseid ühe –ja kahe ning paiguti kolmehäälsed laule ,kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja ja omal valikul</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, Orffi instrumentarium,omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, noodijoonestikuga tahvel.</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeolu.</p> <p>* on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, Orffi instrumentarium, omavalmistatud pillid</p>

muusikalistes tegevustes (pillimängus).	või kitarrri esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	
Muusikaline liikumine * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ja vormi	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja /või <i>ostinatosid</i> keha-, rütmi- ja plaatpillidel * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. * loob lihtsamaid meloodiaid	
Muusika kuulamine ja muusikalugu * kuulab ja eristab muusikapalades muusikavälendusvahendeid * teab ja tunneb klahvpille ja elektrofone * kuulab ja eristab lavamuusikažanre * kuulab ja oskab eristada erinevaid instrumentaalkoosseise * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat * teab Eesti laulupidude traditsiooni * arutleb muusika üle * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust	* kuulab ja eristab muusikavälendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber) * tunneb ja eristab eesti rahvamuusika tänapäevaseid tõlgendusi * iseloomustab kuulatavat pala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara * teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades * arvestab teiste arvamusega ja oskab põhjendada enda oma * teab nimetada tuntuid heliloojaid, interpeete,	Muusikakeskus HIFI, DVDmängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti

	<p>ansambleid, artiste ja oskab nimetada muusikalisi suursündmusi Eestis</p> <p>*oskab eristada muusikažanre : ooper, operett, ballett, muusikal</p> <p>*teab ja tunneb erinevadi instrumentaalkoosseise: solist, duett, ansambel, koor , orkester</p> <p>*eristab erinevaid orkestriliike: keelpilli-,puhkpilli-,kammer-, sümfooniaorkester</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>*Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4 , 3/4 ja 4/4 tähendust ja n arvestab neid musitseerides</p> <p>*mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G tähendust ning kasutab neid musitseerides</p> <p>*mõistab helistike C-a, G-f, F-d tähendust repertuaarist tulenevalt ja oskab neid absoluutsete helikõrgustega seostada.</p> <p>*mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a)pop-ja rokkmuusika, muusikastiilid</p> <p>b) ooper, operett, balett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert</p> <p>*kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p>	<p>Naturaalklaver, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud</p>
<p>Õppekäigud *analüüsib kontserdielamust * väljendab oma arvamust</p>	<p>*õpetaja eestvedamisel ja omal initsiatiivil külastab kontserte ja muusikalavastusi</p> <p>*arutleb ja analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult või mõnel muul looval viisil</p> <p>*kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara</p>	

6. Muusikaõpetuse hindamine põhikoolis

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Senisest suuremat tähelepanu on hindamisel pööratud õpilase osalusaktiivsusele (nii tunnis kui ka tunnivälises muusikalises tegevuses) ning eneseanalüüsioskusele.

Hindamine liigitub riikliku õppekava järgi kujundavaks ja kokkuvõtteks hindamiseks.

Kujundav hindamine

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmärgi seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
- keskendub lõpptulemusele,
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks. Põhikool võib tõsta hinnete koondamise sagedust ning kasutada poolaastahinnete asemel näiteks veerandihindeid või trimestrihindeid.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õpetegevuse osana koondhindamisel.

Ülaloodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsisioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

- teadmised,
- praktilised oskused,
- eneseanalüüsisiskus,
- osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);

praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

eneseanalüüsisiskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Iga kriteeriumi puhul kirjeldab konkreetne õpitulemus (eesmärk või ülesanne) seda, mida õpilane peab oskama teha ehk mida hinnatakse. Kuidas ta peaks seda tegema, on tabelis lahti kirjutatud (hindamiskaala 1–5).

6.1 Muusikaliste osaoskuste hindamine

6.1.1 Teadmised

Järgnevat hindamiskaalat kasutame kõige paremini faktiteadmiste, näiteks muusikalise terminoloogia rakendamise kontrollimiseks.

Hinne	Punktisumma*	Kirjeldus
5	90 -100	Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	75 - 89 / 70 - 89	Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.
3	50 - 74 / 45 - 69	Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.
2	20 - 49	Õpilane omab õpitud materjalist mitterahuldavaid teadmisi.
1	0 - 19	Õpilase teadmised õpitud materjalist on puudulikud .

* 100-st erineva punktisumma korral on vaja teha vastavad muudatused.

Õpilane

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulnud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Teadmised	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
4	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
3	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähese muusika oskussõnavara.
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

6.1.2 Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng.

Õpilane

- laulab ühe- või mitmehäälses rühmas, olenevalt hääle omapärast;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab kaasmängudes ja/või ostinato'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt;
- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng*	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel , esineb olulisi puudusi ja vigu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

6.1.3 Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus*	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
4	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.
3	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral ,

	esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt , esineb olulisi puudusi ja vigu.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

6.1.4 Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine			
Hinne	Märksõnad	Kirjeldus	
		Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
5	Suurepärane	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
4	Korrektne	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
3	Piisav	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
2	Veel harjutamist vajav	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Väga kehv	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

6.1.5 Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerimisel.

Eneseanalüüsioskus	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane analüüsib objektiivselt ja põhjalikult enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ning püstitab uusi eesmärgi , kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.
4	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ja toob välja üksikud eesmärgid , kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.
3	Õpilane analüüsib vähesel määral ja/või õpetaja toetusel enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.
2	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti üle on mitterahuldav .
1	Õpilane ei analüüsi enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.

6.1.6 Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või muusitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes.

Osalusaktiivsus	
Hinne	Kirjeldus
5	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult . Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur .
4	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult . Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur .
3	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.
2	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

